ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem projednal ve veřejném zasedání konaném dne 19. listopadu 2020 v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Daniela Broukala a soudců JUDr. Zdeňky Hoškové a Mgr. Tomáše Plhy odvolání obžalovaných [redacted], narozeného [redacted] ve [redacted], [redacted], narozeného [redacted] v [redacted], [redacted], narozené [redacted] v [redacted], a **státního zástupce** Okresního státního zastupitelství v Mostě, proti rozsudku Okresního soudu v Mostě ze dne 9. 10. 2019, č. j. 42 T 20/2011 - 576,

takto:

Podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. se k odvolání státního zástupce napadený rozsudek **zrušuje** ve výroku o trestech ohledně všech obžalovaných a podle § 259 odst. 3 tr. ř. se znovu **rozhoduje** tak, že se obžalovaní

odsuzují

obžalovaný [redacted]:

podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **dvanácti (12) měsíců**.

Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **jednoho (1) roku**.

obžalovaná [redacted]:

podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **dvanácti (12) měsíců**.

Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **jednoho (1) roku**.

obžalovaný [redacted]:

podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání **dvanácti (12) měsíců**.

Podle § 81 odst. 1 tr. zákoníku a § 82 odst. 1 tr. zákoníku se výkon trestu podmíněně odkládá na zkušební dobu v trvání **jednoho (1) roku**.

Podle § 256 tr. ř. se odvolání obžalovaných **zamítají.**

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Beranová.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem Okresního soudu v Mostě ze dne 9. 10. 2019, č. j. 42 T 20/2011 – 576, byli obžalovaní [redacted], [redacted] a [redacted] uznáni vinnými ze spáchání přečinu založení, podpory a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku, jehož se měli dopustit tím, že *dne* [redacted] *na ohlášeném veřejném mítinku Dělnické strany sociální spravedlnosti okolo* [redacted] *hodin v* [redacted]*, na* [redacted]*, a následně od* [redacted] *hodin* [redacted]*, na* [redacted] *za účasti veřejnosti, si vzájemně* [redacted] *prapor s logem rozpuštěné politické Dělnické strany, a to prapor s červeným ozubeným kolem na bílém pozadí s černými iniciály „DS" uvnitř, přičemž tato symbolika odkazuje na symboliku hitlerovské organizace Deutsche Arbeitsfront a byla používána též nacistickým hnutím Hammerskinheads, českým neonacistickým hnutím Národní odpor a dalšími neonacistickými uskupeními.*

2. Za to byl všem třem obžalovaným shodně uložen trest odnětí svobody ve výměře 6 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání 1 roku.

3. Proti tomuto rozsudku podali obžalovaní bezprostředně po jeho vyhlášení do protokolu odvolání, které směřovali do výroku o vině i trestu. Odvolání podal v neprospěch obžalovaných také státní zástupce, který jej směřoval do výroku o trestu.

4. Obžalovaní v písemném odůvodnění odvolání shodně namítli jednak délku doby trestního stíhání, když uvedli, že předmětné trestní řízení se vyznačuje excesivní délkou, vybočující zcela z mantinelů spravedlivého procesu. V této souvislosti poukázali na rozhodnutí Nejvyššího soudu a Evropského soudu pro lidská práva, ze kterých vyplývá, že za nepřiměřeně dlouhou délku trestního řízení lze považovat dobu delší než šest let. Dále namítli, že soud prvního stupně považuje jejich jednání za přečin projevu sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku, což by mělo za následek promlčení jejich trestní odpovědnosti, a upozornil, že v jiných případech, které se liší pouze místem spáchání skutku a v jednom případě osobou obviněného, tak soudy postupovaly. Domnívají se, že není důvodu, aby se soud odchýlil od takového postupu, pokud je jediným důvodem, proč k rekvalifikaci nepřistoupit, nepřiměřená délka trestního stíhání. Taková změna právního názoru je zjevně účelová a nelze ji aprobovat. Poukázali na právo, aby stejné věci byly rozhodovány stejně. Soud prvního stupně neodůvodnil, čím se předchozí věci odlišují od věci rozhodované. V další námitce obžalovaní vytýkají soudu prvního stupně vady dokazování. Dle nich soud prvního stupně vyšel ze znaleckého posudku zpracovaného znalcem PhDr. Janem Borisem Uhlířem, Ph. D., aniž by si byl povšiml, že tento znalec měl být podání znaleckého posudku vyloučen pro zvláštní poměr k věci. Zmínili závěry usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 4. 2018, č. j. 8 Tdo 819/2015-I.-104, dle kterého by měl být znalec pro poměr k věci podjatý. Použití jeho znaleckých závěrů zatěžuje dokazování vadou, která mohla vést k nesprávnému rozhodnutí o vině obžalovaných. Dále namítli, že soud prvního stupně nepřihlédl k jejich námitce ohledně toho, co bylo motivem jejich jednání, totiž vyjádření předsedy senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Ph. D., ve znění „*My jsme nezakázali používat název Dělnická strana ani její symboliku"*. Na základě tohoto ujištění měli za to, že budou-li vyjadřovat svůj nesouhlas s rozhodnutím o rozpuštění Dělnické strany s použitím jejího praporu, nejednají protiprávně. Na věc dopadá ustanovení § 19 tr. zákoníku. Namísto této úvahy soud prvního stupně konstruuje hypotézy, že motivem jednání obžalovaných byla podpora hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka, aniž by z napadeného rozsudku bylo zřejmé, o jaké hnutí se jedná. Pokud jím měla být samotná dělnická strana, musel by se vypořádat jednak s faktem toho, že za založení, podporu a propagaci tohoto hnutí by měli být stíháni všichni, kdo tuto stranu svou činností anebo jen samotným členstvím v ní založili, podporovali a propagovali, což se zjevně nestalo, jednak se

skutečností, že v době žalovaného skutku toto domnělé hnutí již neexistovalo, neboť Dělnická strana byla pravomocně rozpuštěna, přičemž odkázali na stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 12. 2006, sp. zn. Tpjn 302/2005, ze kterého vyplývá, že pro dovození trestní odpovědnosti za předmětný trestný čin musí jít o hnutí v okamžiku propagace existující. V další námitce poukázali obžalovaní na to, že soud prvního stupně se v napadeném rozsudku nevypořádal s otázkou, zda byla splněna podmínka subsidiarity trestní represe zakotvená v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku. V této souvislosti je třeba zkoumat, jaké důsledky jednání obžalovaných mělo, případně mohlo mít, tedy zda fakt, že na mítinku Dělnické strany sociální spravedlnosti konané před téměř 10 lety byl vystavován prapor se symbolem rozpuštěné Dělnické strany, jež byla co do programové orientace i personálního substrátu faktickou předchůdkyní této nové politické strany, vedl nebo mohl vést k zákonem zapovězeným důsledkům v podobě založení, podpory nebo propagace hnutí směřujícího k potlačování lidských práv. K takovému následku dle obžalovaných dojít nemohlo. Účastníci shromáždění, na nichž byl prapor vystavován, shodně obžalovanými chápali toto jednání jako legitimní protest proti rozpuštění Dělnické strany, která podle jejich názoru neměla být rozpuštěna a jejíž další činnost měla být umožněna tak, aby svůj voličský potenciál mohla realizovat ve volbách, jak to ostatně učinila fakticky nástupnická Dělnická strana sociální spravedlnosti. Nepatrná míra úspěšnosti této politické strany ve volbách v komunálních a parlamentních volbách adekvátně reflektuje i skutečnou společenskou škodlivost jednání obžalovaných. Celé trestní řízení má být snahou potrestat obžalované, zejména [redacted] za předcházející politickou činnost v Dělnické straně. Soudy se stávají nástrojem nikoli nalézání spravedlnosti, nýbrž politické odplaty establishmentu vůči opozici.

5. Závěrem podaného odvolání obžalovaní navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a obžalované podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostil obžaloby.

6. Státní zástupce v písemném odůvodnění odvolání namítl, že okolnosti případu nebo poměry pachatele mohou odůvodnit aplikaci § 58 odst. 1 tr. zákoníku jenom za předpokladu, že by použití nesnížené trestní sazby trestu odnětí svobody bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že účelu trestu lze dosáhnout i trestem kratšího trvání. Tyto poměry pachatele a okolnosti případu u obžalovaných však shledávat nelze. Všichni tři obžalovaní po celou délku trestního řízení neuznali trestnost svého jednání, neprojevili nad tímto jednáním lítost a sebereflexi, když bezprostředně po vyhlášení rozsudku podali proti němu do protokolu odvolání. Nelze proto u žádného z obžalovaných shledávat splněnou podmínku poměrů pachatele a okolnosti pro aplikaci ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku o mimořádném snížení trestu odnětí svobody, a to i přesto, že od spáchání uplynula dlouhá doba. Soud prvního stupně se v odůvodnění rozsudku výroku o trestu zabýval pouze poměry obžalované [redacted], když zcela opominul zdůvodnit, proč použil výše zmíněné ustanovení i ohledně zbývajících dvou obžalovaných. Soud prvního stupně měl postupovat v daném případě u všech obžalovaných v rámci zákonné trestní sazby § 403 odst. 1 tr. zákoníku a v rámci této trestní sazby měl ukládat trest všem obžalovaným.

7. Závěrem podaného odvolání státní zástupce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušil a uložil každému z nich trest odnětí svobody vyměřený při spodní hranici zákonné trestní sazby ustanovení § 403 odst. 1 tr. zákoníku a jeho výkon u každého z nich podmíněně odložil při stanovení přiměřeně dlouhé zkušební doby.

8. Krajský soud v Ústí nad Labem podle § 254 odst. 1, odst. 3 tr. ř. z podnětu podaných odvolání přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k níže popsaným závěrům.

9. Soud prvního stupně rozhodoval ve věci opakovaně, dne 26. 4. 2011 vydal trestní příkaz, č. j. 42 T 20/2011 – 203, jímž všechny obžalované uznal vinnými z přečinu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku. Proti tomuto trestnímu příkazu podali obžalovaní odpor. Následně soud prvního stupně vydal dne 13. 4. 2012 rozsudek, č. j. 42 T 20/2011 – 257, jímž obžalované zprostil podle § 226 písm. b) tr. ř. obžaloby. Tento rozsudek byl následně zrušen usnesením odvolacího soudu ze dne 28. 5. 2013, č. j. 7 To 247/2012 – 270, a věc byla vrácena soudu prvního stupně. Poté vydal soud prvního stupně dne 10. 9. 2014 usnesení, č. j. 42 T 20/2011 - 393, jímž trestní věc obžalovaných postoupil Magistrátu města Mostu jako orgánu příslušnému rozhodovat o přestupcích. Toto usnesení bylo zrušeno usnesením krajského soudu ze dne 9. 1. 2015, č. j. 7 To 451/2014 – 420. Dále soud prvního stupně rozhodl usnesením ze dne 26. 10. 2015, č. j. 42 T 20/2011 – 437, o zastavení trestního stíhání obžalovaných z důvodu blížícího se promlčení. Toto usnesení bylo taktéž zrušeno, a to usnesením krajského soudu ze dne 19. 1. 2016, č. j. 5 To 16/2016 – 445. Soud prvního stupně následně vydal dne 2. 6. 2016, č. j. 42 T 20/2011 – 481, páté rozhodnutí, jímž opět trestní stíhání obžalovaných ([redacted] a [redacted]) zastavil z důvodu promlčení. I toto rozhodnutí bylo krajským soudem zrušeno, a to usnesením ze dne 8. 11. 2016, č. j. 5 To 443/2016 – 491. Posledním rozhodnutím soudu prvního stupně je nyní napadený rozsudek ze dne 9. 10. 2019, č. j. 42 T 20/2011 – 576. Odvolací soud pro stručnost odkazuje právě na usnesení krajského soudu ze dne 8. 11. 2016, č. j. 42 T 20/2011 – 481, ve kterém se podrobně zabýval genezí projednávané věci.

10. Soud prvního stupně provedl dokazování způsobem a v rozsahu předpokládaném ustanovením § 2 odst. 5 tr. ř., když postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Ve vztahu k významným okolnostem soud prvního stupně v souladu s procesní zásadou volného hodnocení důkazů ve smyslu § 2 odst. 6 tr. ř. zhodnotil provedené důkazy na základě svého vnitřního přesvědčení, založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu. Soud prvního stupně v odůvodnění napadeného rozsudku, byť s četnými výhradami, vyložil, které skutečnosti vzal za prokázané, o které důkazy svá skutková zjištění opřel a jakými úvahami se při hodnocení provedených důkazů řídil. Odvolací soud proto z důvodu stručnosti pouze rekapituluje, že soud prvního stupně nepochybil, pokud obžalované [redacted] a [redacted] uznal vinnými ze spáchání přečinu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku. Soud prvního stupně nepochybil, pokud za základ svého rozhodnutí vzal výpovědi samotných obžalovaných, kteří se [redacted], přičemž shodně a opakovaně uváděli, že takto veřejně vyjadřovali svůj protest proti rozpuštění Dělnické strany Nejvyšším správním soudem. Jejich výpovědi jsou doplňovány výpověďmi policistů [redacted] a [redacted], rovněž tak pořízenou fotodokumentací, na které jsou obžalovaní zachyceni při [redacted] bílého praporu s černými iniciály „DS“ uprostřed červeného ozubeného kola.

11. Podstatnou a nejsložitější otázkou tohoto případu bylo vyřešení právní kvalifikace jednání obžalovaných. Soud prvního stupně postupoval správně a v souladu s pokynem odvolacího soudu, pokud přibral znalce z oboru sociální vědy, odvětví politologie, specializace nacismus, fašismus, neonacismus, neofašismus PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph. D. a znalce z oboru sociální vědy, odvětví politologie, odvětví politologie, specializace extremismus JUDr. Ing. Josefa Zouhara, Dr, a správně vycházel při určení právní kvalifikace jednání obžalovaných i z těchto znaleckých posudků. Ze závěru znaleckého posudku PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph. D. mj. vyplývá, že předestřený symbol ozubeného kola na vlajce Dělnické strany představuje ideovou návaznost Dělnické strany na přímou součást Nacionálněsocialistické německé dělnické strany (NSDAP), tj. na

Deutsche Arbeitsfront, masovou odborovou organizaci nacistického Německa. Tento symbol má značnou tradici v německém průmyslovém prostředí, především v souvislosti s nacionálním socialismem a nacistickým Německem, kde reprezentuje nerozborný svazek nacionálního socialismu a dělnické práce. Tento symbol lze použít k podpoře a propagaci soudobých hnutí, jejichž činnost je založena alespoň z části na idejích rasismu, nacismu, xenofobie či antisemitismu. Jde především o radikálně pravicově orientované (neonacistické) organizace, hnutí a strany, např. Národní odpor, Národní aliance, Odpor, Národně – sociální blok, Dělnická strana sociální spravedlnosti, Autonomní nacionalisté atp. Ze znaleckého posudku JUDr. Ing. Josefa Zouhara vyplývá, že Dělnická strana zastávala nenávistný a nesnášenlivý postoj vůči Romům, cizincům a přistěhovalcům. V její činnosti byly prokázány prvky neonacismu a vazby na neonacistická uskupení v Německu. Strana se projevovala násilně a nenávistně, důkazem je vytvoření tzv. Ochranných sborů DS 1. 2. 2008, přičemž šlo o bojůvky určené k zastrašování cikánů a odpůrců Dělnické strany. Založení „Ochranných sborů" vyvolává reminiscence na neblaze proslulé oddíly SA (Sturm Abteilung) ve 30. letech v Německu, které byly rovněž určeny k udržení „bezpečnosti a pořádku" proti odpůrcům nastupujících nacistů. Taktéž znalec potvrdil, že samotné ozubené kolo se objevuje jako nátisk na tričkách se symbolem Hammerskins. Pro úplnost odvolací soud dodává, že soud prvního stupně se mýlí ve svém názoru, že nebylo nezbytně nutné vést znalecké dokazování v tom směru, jaké bylo logo rozpuštěné Dělnické strany a na co navazuje či odkazuje, neboť ve skutkové větě rozsudku uznal obžalované vinnými tím, že „[redacted] *s logem rozpuštěné Dělnické strany, přičemž tato symbolika odkazuje na symboliku hitlerovské organizace Deutsche Arbeitsfront a byla používána též nacistickým hnutím Hammerskinheads, českým neonacistickým hnutím Národní odpor a dalšími neonacistickými uskupeními."* Aby však k takovému výroku mohl soud prvního stupně přistoupit, je třeba prokázat, k čemu směřuje, na co navazuje či odkazuje symbolika vyobrazená na předmětném praporu, a to právě znaleckým posudkem, neboť se nejedná o notorietu, kterou by nebylo třeba dokazovat.

12. Taktéž správně vycházel soud prvního stupně z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2010, č. j. Pst 1/2009 – 348, jímž byla Dělnická strana rozpuštěna, a ze kterého mj. vyplývá, že „*program Dělnické strany, její skutečný program získávající obrysy teprve ve světle projevů a článků jejích představitelů, její ideové směřování, její opora v myšlenkách, hodnotách a symbolice německého nacionálního socialismu, její nezanedbatelná personální provázanost s krajně pravicovými a neonacistickými uskupeními, a konec konců i její více či méně zastíraná a zastřená účast na veřejných shromážděních krajně pravicových extremistů a podpora akcím pogromistického charakteru, při nichž došlo k ozbrojeným násilným střetům s Policií ČR a jinými pořádkovými silami, nenechávají pochyb o tom, že DS zakládá svoji existenci na vzbuzování nenávisti k různým etnickým a sociálním skupinám, líčeným jako nepřátelé a na vytváření obrazu světa jako bojiště."* Správný je tak závěr soudu prvního stupně, že rozpuštěnou Dělnickou stranu lze považovat za hnutí směřující k potlačení práv a svobod, neboť „*za hnutí ve smyslu § 403 odst. 1 se považuje skupina osob alespoň částečně organizovaná, byť třeba formálně neregistrovaná, směřující k potlačení práv a svobod člověka nebo hlásající rasovou, etnickou, národnostní, náboženskou či třídní zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob."* (srov. ŠÁMAL, P. a kol., Trestní zákoník, edice velké komentáře, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3499) Dělnická strana byla organizovaná skupina osob, byla registrovaná jako politická strana a jednání jejích členů a sympatizantů vedla k potlačení práv a svobod člověka, což bylo i jedním z důvodů pro její rozpuštění. Odvolací soud vědom si judikatury Nejvyššího soudu, ze které vyplývá, že pro naplnění znaků skutkové podstaty dle ustanovení § 403 odst. 1 tr. zákoníku je nutné, aby hnutí existovalo v době, kdy je pachatel podporoval či propagoval (R 11/2007), dodává, že toto hnutí je hnutím existujícím, když je na něj navazováno – resp. pokračováno v modifikované podobě Dělnickou stranou sociální spravedlnosti, která převzala aktivity i obdobnou symboliku rozpuštěné Dělnické strany a obdobné je i její personální složení. Navíc užitou symboliku

je, jak bylo uvedeno i ve znaleckém posudku PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph. D., možno použít k podpoře a propagaci soudobých hnutí, jejichž činnost je založena alespoň z části na idejích rasismu, nacismu, xenofobie či antisemitismu.

13. Odvolací soud je téhož názoru jako soud prvního stupně, že nejobtížnější částí právního hodnocení důkazů bylo posouzení, zda obžalovaní propagovali hnutí potlačující práva a svobody člověka, či zda k němu pouze veřejně projevovali sympatie. Za propagaci se považuje takové jednání pachatele, jímž se snaží toto hnutí uvádět ve známost, šířit ideologii mezi lidmi. Může být uskutečňována přímo, např. veřejným oslavováním a vyzdvihováním hnutí, ale i nepřímo prostřednictvím publikace či jiného uveřejňování názorů, záměrů, ideologie, tezí a cílů. „*Na rozdíl od pouhého projevu sympatií, postihovaného podle subsidiárního § 404 zde musí existovat úmysl pachatele takovým jednáním ovlivnit další osoby.*“ (srov. ŠÁMAL, P. a kol., Trestní zákoník, edice velké komentáře, 2. vydání, Praha: C. H. Beck, 2012, s. 3501). Soud prvního stupně se správně zabýval otázkou zapojení obžalovaných do průběhu předmětného mítinku Dělnické strany sociální spravedlnosti a jejich zapojením do aktivit Dělnické strany a jejich členstvím. Ze zprávy Ministerstva vnitra není možné zjistit, zda obžalovaní byli členy Dělnické strany, neboť oznamovací povinnost mají politické strany pouze ohledně statutárních orgánů a nikoliv ohledně jejich členů, na druhou stranu odvolací soud nemá důvod zpochybňovat policejní záznamy systému [redacted], ze kterých členství v Dělnické straně obžalované [redacted] a obžalovaného [redacted] vyplývá. Správně bylo poznamenáno, že obžalovaná [redacted] navíc byla na sjezdu Dělnické strany [redacted], tedy je postaveno na jisto, že byla i členkou Dělnické strany. Obžalovaní sami své členství v Dělnické straně ani nijak nepopírají. Formální členství obžalovaných v Dělnické straně není až tak podstatné, neboť je zdokumentována velká řada případů, kdy se obžalovaní zúčastnili aktivit Dělnické strany, včetně soudního řízení, ve kterém byla Dělnická strana rozpuštěna. Účast na předvolebním mítinku Dělnické strany sociální spravedlnosti tedy u obžalovaných nebylo výjimečnou událostí, jíž by se obžalovaní zúčastnili jako běžní sympatizanti této strany.

14. Pokud soud prvního stupně polemizuje se závěry krajského soudu učiněnými v předchozím zrušujícím usnesení se závěry, že je logické, že Dělnická strana sociální spravedlnosti pořádala předvolební mítink k jejímu oslavování či vyzdvihování, pak lze konstatovat, že je správný závěr, že účelem tohoto mítinku byla snaha v rámci předvolebního boje upozornit na politické názory Dělnické strany sociální spravedlnosti, tuto stranu oslavovat a vyzdvihovat její názorové proudy a myšlenky. Obžalovaní zde sice aktivně nevystoupili, tedy nepronášeli žádné projevy, avšak byli zde jako členové strany a její přívrženci. Vystavený [redacted], v průběhu projevů předsedy strany [redacted], odkazuje právě na zrušenou Dělnickou stranu, tedy má veřejnost informovat o tom, že právě Dělnická strana sociální spravedlnosti je její nástupkyní a pokračovatelkou její politiky, idejí a programu. Jak vyplynulo ze zprávy Městského úřadu v Litvínově, jednalo se o předvolební mítink. Hlavním účelem předvolebního mítinku je právě oslovení nových voličů a zajištění si dostatek voličských hlasů pro úspěch ve volbách. Obžalovaní propagovali hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka, neboť se na mítinku Dělnické strany sociální spravedlnosti, jako její členové a přívrženci, [redacted] hlásili k původní soudem rozpuštěné Dělnické straně, která byla rozpuštěna právě z důvodů jejího navázání na nacionální socialismus a neonacismus, stejně jako podporu násilí. V tomto směru je nutné zmínit, že odvolací soud odmítl tvrzení obžalovaných, že šlo pouze o vyjádření protestu proti rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o rozpuštění Dělnické strany. Obžalovaní (zejména [redacted] a [redacted], kteří se účastnili soudu ve věci NSS sp. zn. Pst 1/2009) znali důvody, pro které byla tato strana rozpuštěna, a rovněž věděli, že svou aktivitu ([redacted]) vyvíjí na předvolebním mítinku strany, která je považována za nástupkyni rozpuštěné Dělnické strany, jehož cílem bylo oslovení dalších

voličů. Museli být tedy přinejmenším srozuměni s tím, že jejich jednání může ovlivnit další osoby. Z hlediska zavinění se vytýkaného přečinu dopustili minimálně v úmyslu nepřímém podle § 15 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku. Všichni tři obžalovaní jsou zletilí a svéprávní, jsou tedy za své jednání plně trestně odpovědní.

15. Soud prvního stupně tedy postupoval správně, byť evidentně proti vlastnímu přesvědčení, pokud obžalované uznal vinnými dle podané obžaloby. Ti svým jednáním naplnili jak po objektivní tak po subjektivní stránce všechny zákonné znaky přečinu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku. Mezi jejich jednáním ([redacted] „DS“ uvnitř na předvolebním mítinku DSSS, která je nástupkyní rozpuštěné DS) a následkem (propagace Dělnické strany jako hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka) je příčinná souvislost. Jejich jednání dosahuje takové míry společenské škodlivosti, že nepostačí uplatnění jejich odpovědnosti podle jiného právního předpisu (§ 12 odst. 2 tr. zákoníku). Pokud soud prvního stupně ve 20. odstavci vede polemiku, tentokrát i proti vlastnímu rozhodnutí, spočívající v tom, že obžalovaní byli za stejné jednání odsouzeni Obvodním soudem pro Prahu 3 pod sp. zn. 25 T 32/2012, což bylo potvrzeno Městským soudem v Praze pod sp. zn. 6 To 486/2012, pro přečin projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku, pak měl ve svých úvahách rovněž zohlednit odůvodnění citovaných rozhodnutí, zejména závěr v odůvodnění Městského soudu, který dle názoru krajského soudu rozporně k užité právní kvalifikaci konstatoval, že „*nemá pochybnosti o tom, že použití takové symboliky bylo součástí záměru obžalovaných propagovat a vyjadřovat sympatie hnutí…*“, na což byl ostatně upozorněn již krajským soudem v usnesení č. j. 5 To 443/2016 – 491. V dalších soudem prvního stupně citovaných případech se dále nezabývá souvislostmi, kým byla podobná jednání učiněna, v jakém postavení tito lidé byli, o jaký mítink se jednalo a co bylo jeho účelem. Závěry soudu prvního stupně jsou však jednostranné, učiněné bez analýzy bližších souvislostí. Odvolacímu soudu je i známo soudem prvního stupně citované rozhodnutí Nejvyššího soudu č. j. 6 Tdo 1122/2011 – 35, které popisuje projev sympatií ve smyslu ustanovení § 404 tr. zákoníku, nicméně k tomu je nutné posoudit a zohlednit právě všechny okolnosti případu, neboť mezi projevem sympatií a propagací hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka může být velmi malý rozdíl. Podstatné je kdo, kde a s jakým motivem či pohnutkou jednání provede. O pravděpodobném nepochopení předmětné problematiky ze strany soudu prvního stupně svědčí použití judikatury Nejvyššího soudu ve 24. odstavci napadeného rozsudku. Soud prvního stupně pravděpodobně považuje tzv. hajlování za závažnější jednání, přesto hodnocené jako přečin ve smyslu § 404 tr. zákoníku (tedy mírnější právní kvalifikace), avšak takové jednání je především lépe postihnutelné a srozumitelné i pro laickou veřejnost. Nejvyšší soud tímto rozhodnutím rozhodně neříká, že tzv. hajlování bude vždy pouze jako přečin podle § 404 tr. zákoníku, vždy bude zase záležet na konkrétních okolnostech, za kterých se ho pachatel dopustí. Navíc Nejvyšší soud v předmětném rozhodnutí řešil jinou situaci a v předmětném rozhodnutí vůbec neřešil nuance mezi projevem sympatií a propagací. Odvolací soud nesouhlasí s názorem soudu prvního stupně, že stěží lze dosáhnout pouhým [redacted] ovlivnění dalších osob. Pokud je tento [redacted], osobami spjatými s Dělnickou stranou sociální spravedlnosti, jejíž předseda zde vystupuje s projevem, jehož účelem je oslovení potenciálních voličů, má tento symbol propagační účel, neboť v kontextu mítinku odkazuje na původní – soudem zrušenou Dělnickou stranu. Odvolací soud musí na okraj zmínit, že je otázkou, zda v této věci neměl být stíhán rovněž řečník, který ve chvíli, kdy [redacted], vedl svůj projev, jímž měl oslovit potenciální voliče Dělnické strany sociální spravedlnosti. Obžalovaní jako členové strany a řečník, jako její předseda, pravděpodobně jednali ve vzájemné shodě. Tato otázka je však nyní vedlejší, neboť proti jiné osobě nebylo trestní řízení vedeno.

16. Odvolací soud nesouhlasí ani s úvahou soudu prvního stupně učiněnou ve 27. odstavci napadeného rozsudku, dle které je to odvolací soud, který zde dává právní nejistotu obžalovaným, kteří jsou za naprosto stejné jednání jednou odsouzeni pro přečin dle § 404 tr. zákoníku a jindy zase podle § 403 tr. zákoníku. V první řadě je nutné zmínit, že to byl soud prvního stupně, který vydal, jistě po bedlivém nastudování trestního spisu a zralé úvaze, dne 26. 4. 2011, pod č. j. 42 T 20/2011 – 203, trestní příkaz, jímž obžalované uznal vinnými z přečinu založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka podle § 403 odst. 1 tr. zákoníku. Po podání odporu nedošlo v hlavním líčení oproti přípravnému řízení k žádnému zvratu, který by odůvodnil změnu právní kvalifikace jednání obžalovaných. Přesto nakonec soud prvního stupně ve svém názoru zcela otočil a obžalované podle § 226 písm. b) tr. ř. zprostil obžaloby. V odůvodnění původního rozsudku se však soud prvního stupně zaměřil jednostranným hodnocením na rozpory ve výpovědích policistů, aniž by se vypořádal se všemi známými okolnostmi případu. Další názorový obrat soudu prvního stupně nastal, když trestní věc obžalovaných posoudil jako přestupek, aby po dalším zrušení jeho rozhodnutí odmítl věc projednávat s tím, že se „blíží“ promlčení přečinu dle § 404 tr. zákoníku, a věc zastavil. Nutno podotknout, že spis byl soudu prvního stupně vrácen (před rozhodnutím o prvním zastavení) dne 21. 7. 2015, pro vedení řízení tak zbývala doba ještě téměř jednoho roku, neboť k promlčení přečinu dle § 404 tr. zákoníku mělo dojít až 18. 5. 2016 (u obžalovaných [redacted]), resp. 26. 7. 2016 (u obžalovaného [redacted]). Přesto se soud prvního stupně v říjnu 2015, tedy tři čtvrtě roku před uplynutím promlčecí doby přečinu dle § 404 tr. zákoníku nepochopitelně rozhodl, že řízení dál nepovede s odůvodněním, že by se jednalo o „alibistickou formalitu“. Následně byl soud prvního stupně krajským soudem v dalším zrušujícím rozhodnutí vyzván, aby zaměřil svou pozornost na efektivní provádění dokazování a měl přitom na zřeteli i běh promlčecí doby, kterou na rozdíl od řádného a plynulého dokazování bedlivě sleduje. Ani poté nedošlo ze strany soudu prvního stupně k řádnému vedení řízení. Rovněž byl soud prvního stupně opakovaně upozorňován, aby případ posuzoval ve vzájemných souvislostech a aby nevytrhával z kontextu jednotlivé věty z rozhodnutí krajského soudu, nýbrž se zaměřil na to, v jakém kontextu byly tyto věty publikovány. Lze tedy shrnout, že pokud soud prvního stupně jednání obžalovaných považoval za přečin podle § 404 tr. zákoníku, měl v tomto směru vydat i meritorní rozhodnutí, které měl v tomto směru také řádně a precizně odůvodnit. Byl to tedy soud prvního stupně, který svými opakovanými změnami právního názoru vystavil obžalované značné právní nejistotě.

17. Obžalovaní shodně namítali, že předmětné trestní řízení se vyznačuje excesivní délkou, vybočující zcela z mantinelů spravedlivého procesu. Odvolací soud s touto námitkou obžalovaných částečně souhlasí a pro přehlednost dále naznačí vývoj této trestní věci a postup soudu prvního stupně i soudu odvolacího. Skutek, který je obžalovaným kladen za vinu, byl spáchán dne [redacted] Trestní stíhání obžalovaného [redacted] a [redacted] bylo zahájeno téhož dne, u obžalované [redacted] bylo zahájeno [redacted]. Obžaloba byla u Okresního soudu v Mostě podána dne 15. 2. 2011. První rozhodnutí v meritu věci (trestní příkaz) bylo vydáno dne 26. 4. 2011. Dne 19. 5. 2011 podal tehdejší obhájce obžalovaných odpor za všechny obžalované. Dne 3. 6. 2011 byl předsedovi senátu předložen spis s odporem obžalovaných a závadou v doručení trestního příkazu obžalovanému [redacted] (viz č. l. 207 p. v.). Soud prvního stupně, aniž by nařídil ve věci hlavní líčení, vydal zcela nepochopitelně dne 26. 7. 2011 příkaz k zatčení na obžalovaného [redacted], přestože dle názoru odvolacího soudu rozhodně nebyly splněny podmínky dle § 69 odst. 1 tr. ř. Příkaz k zatčení byl u obžalovaného [redacted] realizován dne 26. 8. 2011, přičemž obžalovanému byl pouze předáván již odporem zrušený trestní příkaz. První hlavní líčení ve věci bylo konáno až dne 25. 1. 2012 (8 měsíců po podání odporu), které bylo dále odročeno na 11. 4. 2012, při kterém bylo dokazování skončeno. Dne 13. 4. 2012 byl ve

věci vydán první rozsudek, jímž byli obžalovaní zproštěni obžaloby podle § 226 písm. b) tr. ř. Proti tomuto rozsudku brojil odvoláním státní zástupce v neprospěch obžalovaných. Spis byl předložen odvolacímu soudu dne 22. 5. 2012, přičemž dne 28. 5. 2013 byl napadený rozsudek zrušen a věc byla vrácena soudu prvního stupně. Spis soud prvního stupně obdržel dne 25. 6. 2013. Dne 1. 11. 2013 byl soudem prvního stupně přibrán znalec PhDr. Jan B. Uhlíř, Ph. D. k podání znaleckému posudku. Znalec doručil znalecký posudek soudu prvního stupně dne 16. 12. 2013. Až dne 17. 4. 2014 byl přibrán druhý znalec JUDr. Ing. Josef Zouhar, který znalecký posudek doručil soudu prvního stupně již dne 9. 5. 2014. Přesto soud prvního stupně konal další hlavní líčení až dne 10. 9. 2014, tedy rok a čtvrt po navrácení spisu od krajského soudu. V tomto hlavním líčení soud prvního stupně rozhodl o postoupení věci správnímu orgánu, proti čemuž brojil státní zástupce podanou stížností. Spis byl krajskému soudu předložen 2. 12. 2014. Dne 9. 1. 2015 bylo krajským soudem napadené usnesení zrušeno. Spis byl soudu prvního stupně vrácen dne 21. 7. 2015. Soud prvního stupně dále konal hlavní líčení dne 26. 10. 2015, ve kterém rozhodl usnesením o zastavení věci. V 8. odstavci odůvodnění tohoto usnesení soud prvního stupně poukazoval na průtahy v řízení na straně krajského soudu, když 7 měsíců měla činit doba od vyhlášení usnesení do vrácení spisu soudu prvního stupně a své rozhodnutí odůvodnil i tím, že by již nestihl věc projednat a rozhodnout, než dojde k promlčení trestní odpovědnosti pro přečin podle § 404 tr. zákoníku, případně by nestihl věc projednat soud druhého stupně, pokud by obžalovaní podali opravný prostředek proti případnému odsuzujícímu rozsudku. I proti tomuto usnesení podal státní zástupce stížnost. Spis byl krajskému soudu předložen dne 12. 1. 2016. Napadené usnesení soudu prvního stupně zrušil krajský soud dne 19. 1. 2016. Spis byl následně vrácen soudu prvního stupně dne 9. 2. 2016. Ve zrušujícím usnesení byl soud prvního stupně vyzván, aby řízení po vrácení věci vedl v souladu s požadavkem rychlosti podle § 2 odst. 4 tr. ř. a svou pozornost zaměřil na efektivní provedení dokazování. Následně soud prvního stupně konal hlavní líčení dne 18. 4. 2016, ve kterém prováděl dokazování výslechem obžalovaných a čtením listin, přičemž započal číst rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. Pst 1/2009, ze kterého přečetl 58 odstavců. Následně soud prvního stupně odročil hlavní líčení na 2. 6. 2016, ve kterém rozhodl usnesením o zastavení trestního stíhání ohledně obžalovaných [redacted] a [redacted] z důvodu promlčení. I proti tomuto usnesení podal státní zástupce stížnost. Spis byl krajskému soudu předložen dne 16. 8. 2016, který napadené usnesení dne 8. 11. 2016 zrušil a uložil soudu prvního stupně, aby o věci znovu jednal a rozhodl. Spis byl soudu prvního stupně vrácen dne 17. 1. 2017. Dále soud prvního stupně pokračoval ve čtení rozsudku Nejvyššího správního soudu v hlavních líčeních konaných 3. 5. 2017, 31. 7. 2017, 4. 10. 2017, 6. 12. 2017, kdy bylo hlavní líčení, z důvodu vysokého stupně těhotenství obžalované [redacted], která měla termín porodu [redacted], a na žádost obžalovaných, odročeno až na 5. 9. 2018, kdy opět pokračoval ve čtení citovaného rozsudku. Dne 12. 11. 2018 bylo hlavní líčení bez projednání odročeno z důvodu omluvy obžalovaných [redacted] a [redacted]. Dne 25. 2. 2019 pokračoval soud prvního stupně v hlavním líčení, kdy opět četl citovaný rozsudek, stejně tak konal v hlavním líčení dne 24. 4. 2019 a 24. 6. 2019. V hlavním líčení dne 5. 8. 2019 byli vyslechnuti oba přibraní znalci, v hlavním líčení dne 9. 9. 2019 byli vyslechnuti svědci [redacted] a byli konstatovány údaje z opisů v rejstříku trestů obžalovaných. Dne 9. 10. 2019 poté došlo k vyhlášení nyní napadeného rozsudku.

18. Je tedy zcela evidentní, že k průtahům řízení došlo. K největším průtahům v řízení došlo jednoznačně ze strany soudu prvního stupně, který po zrušení prvního rozsudku ve věci vedl řízení nekoncentrovaným způsobem, namísto toho, aby pozornost věnoval řešení podstaty věci, tak více či méně zastřeně polemizoval s obsahem kasačních rozhodnutí krajského soudu. Nezbývá než uzavřít, že pokud by soud prvního stupně věnoval vedení řízení tolik energie a úsilí, jako vynaložil v řízení vexilologickým úvahám o rozdílu vlajky

a praporu (což je objektivně méně podstatné) a v odůvodnění napadeného rozsudku se zmařoval na analýzu personálního obsazení odvolacích senátů Krajského soudu v Ústí nad Labem (není zřejmé z jakého důvodu), nemuselo trestní řízení probíhat celých deset let, když podstata věci je řešena až v nynějším rozhodnutí, když o prvém zprošťujícím rozsudku to říci nelze (viz shora). V samotném řízení neproběhlo tak rozsáhlé dokazování, které by svým rozsahem a obsahem výrazně vybočovalo z průměru jiných trestních řízení. Přesto soud prvního stupně obstarával znalecké posudky téměř jeden rok, nikoliv však vinou znalců. Jak sám soud prvního stupně poznamenal, posledních šest let mu nebylo ze strany krajského soudu ukládáno doplnění dokazování. Je tedy zarážející, že soud prvního stupně nebyl s to za šest let správně vyřešit otázku právní kvalifikace obžalovaných. To platí i o tom, že soud prvního stupně citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu četl přes tři roky. Není pravdou, jak se píše v 11. odstavci odůvodnění napadeného rozsudku, že rozsudek Nejvyššího správního soudu obsahuje „několikaset stránkové odůvodnění". V internetové databázi NSS je ke stažení plná verze předmětného rozsudku čítající celkem 121 stran. Jedná se tedy sice o rozsudek poměrně obsáhlý, ne však natolik, aby jeho odůvodnění musel soud prvního stupně číst tři roky. Předseda senátu je zodpovědný za řádné vedení řízení a určuje strategii takovým způsobem, aby věc byla vyřešena bez zbytečných průtahů a to včetně potřebné časové dotace. Takový postup však nelze, i přes předchozí upozornění krajským soudem, u soudu prvního stupně shledat, neboť čtení rozsudku Nejvyššího správního soudu bylo v hlavních líčeních věnováno vždy cca 90 minut. Jak vyplývá z protokolů o hlavních líčení (viz např. č. l. 540 a 544), musel předseda senátu z důvodu své únavy přerušovat hlavní líčení již po 50, resp. 45 minutách čtení. To se jeví poněkud neobvyklé, kdy i na úrovni okresních soudů jako soudů nalézacích se projednávají věci, kde takový rozsah čteného textu bývá normálním a nevede sám o sobě k „vyčerpanosti" soudce. Na druhou stranu nebyl to pouze soud prvního stupně, který zavinil průtahy v řízení, menší měrou na tom měli podíl i obžalovaní, když zejména z důvodu těhotenství a kojení obžalované [redacted] nebylo v hlavním líčení tři čtvrtě roku pokračováno. Byť tedy k průtahům v řízení došlo a řízení se vede nepřiměřeně dlouhou dobu, není možné, aby orgány činné v trestním řízení zcela rezignovaly na svou povinnost stíhat trestné činy. Z toho důvodu nebylo námitce obžalovaných ohledně průtahů řízení vyhověno.

19. Odvolací soud nevyhověl námitce obžalovaných, kterou brojili proti právní kvalifikaci jejich jednání, když toto považují za přečin projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 tr. zákoníku, čímž by byla i promlčena jejich trestní odpovědnost. Ohledně právní kvalifikace odvolací soud pro stručnost odkazuje na předchozí právní úvahy uvedené shora, ke kterým dodává, že byť bylo jejich totožné jednání posouzeno pražskými soudy pouze jako přečin dle § 404 tr. zákoníku, z obsahu odůvodnění zejména Městského soudu v Praze je patrné, že právní kvalifikace jejich jednání dle § 403 odst. 1 tr. zákoníku by patrně byla přiléhavější, když i tyto soudy dospěly k závěru, že obžalovaní projevovali sympatie a propagovali hnutí směřující k potlačení práv a svobod člověka. V takovém případě tedy není trestní odpovědnost obžalovaných promlčena, neboť promlčecí doba u přečinu dle § 403 odst. 1 tr. zákoníku činí 10 let, která u obžalovaných uplyne až v průběhu roku 2021.

20. Námitce obžalovaných, že řízení je zatíženo vadou, která mohla vést k nesprávnému rozhodnutí o vině obžalovaných, když soud prvního stupně nevyloučil znalce PhDr. Jana B. Uhlíře, Ph. D., odvolací soud taktéž nevyhověl. Soud prvního stupně se námitkou podjatosti tohoto znalce zabýval v opatření dne 29. 1. 2014, č. j. 42 T 20/2011 – 338, přičemž je nutné zmínit, že neřešil totožnou námitku uplatněnou v nyní podaném odvolání, tedy s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího soudu. Odvolací soud neshledal znalce podjatým pro poměr k věci, když tento je i přes zmíněné rozhodnutí Nejvyššího soudu nadále zapsán jako znalec a podaný posudek nevykazuje znaky, které by svědčily o jeho podjatosti. V tomto směru je nutné citovat rovněž nález

Ústavního soudu ze dne 19. 2. 2019, sp. zn. I. ÚS 282/18, jímž bylo předmětné rozhodnutí Nejvyššího soudu zrušeno. Ústavní soud výslovně uvedl, že *otázku podjatosti znalce přísluší posuzovat především nalézacímu soudu. Ten při svém rozhodování vychází ze znění § 11 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích tlumočnících, ve znění pozdějších předpisů, podle kterého je znalec vyloučen a nesmí podat posudek, jestliže lze mít pro jeho poměr k věci, k orgánům provádějícím řízení, k účastníkům nebo k jejich zástupcům pochybnost o jeho nepodjatosti. Vysoká odbornost a specializace, ani přesvědčení znalce o správnosti toho, že je určité jednání prohlášeno zákonem za trestné, není důvodem pro vyloučení.* Soud prvního stupně považuje znalce za nepodjatého, byť neřešil přímo tuto námitku na jeho nepodjatost. Odvolací soud rovněž nepovažuje znalce za podjatého, i přes jeho vyjádření ohledně jeho poměru k nacistickému Německu a pravicovému extremismu. Negativní vztah k nacismu, příp. neonacismu, není důvodem, aby znalec nemohl vykonávat znaleckou činnost a aby v rámci své erudice nemohl identifikovat jejich znaky. Tím spíš, že znalecký posudek, který znalec ve věci podal, není jediným, když jeho závěry se v podstatě shodují se závěry znalce JUDr. Ing. Josefa Zouhara a rovněž se závěry vyloučeného znalce JUDr. PhDr. Ivo Svobody, Ph. D., jehož znalecký posudek byl proveden jako listinný důkaz dle § 213 tr. ř.

21. Rovněž námitce obžalovaných, že jednali v právním omylu, když se řídili vyjádřením předsedy senátu Nejvyššího správního soudu JUDr. Vojtěcha Šimíčka, Ph. D., odvolací soud nevyhověl. Vyjádření předsedy senátu Nejvyššího správního soudu vytrhávají obžalovaní opakovaně z kontextu, když neberou v potaz jeho další vyjádření, že „*symboliku nebo název strany nelze oddělit od dalších indicií, jen společně je lze vnímat jako protiprávní.*" Jak již konstatoval odvolací soud v prvním zrušujícím usnesení, právě ony další indicie jsou v projednávané věci stěžejní. Nejvyšší správní soud totiž nerozhodoval o zákazu symboliky Dělnické strany, nýbrž o jejím rozpuštění. Stejně tak nejsou symboly nacismu, či neonacismu, zakázány zákonem, podzákonným předpisem či nějakým aktem aplikace práva. Zakázána jsou pouze taková hnutí, která svou ideologii opírají o nacismus či neonacismus. Na orgánech činných v trestním řízení potom je, aby na základě konkrétních okolností posoudily užití této symboliky a určily, zda symbolika veřejně užitá pachatelem je symbolem nějakého hnutí uvedeného v § 403 odst. 1 tr. zákoníku a zda byla užita v úmyslu projevit k takovému hnutí sympatie či jej propagovat. Jak již bylo zmíněno, obžalovaní znali důvody, pro které byla Dělnická strana rozpuštěna a je nutné zopakovat, že tím spíše je vědomost obžalovaných o slovech nejmenovaného soudce, včetně jeho dalších slov o ovládnutí Dělnickou stranou neonacisty, tj. vědomost o obsahu odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu, rozhodující pro posouzení subjektivní stránky jejich činu. Pokud dále obžalovaní poukazují na požadavek existence hnutí v době, kdy jej propagovali, dle stanoviska Nejvyššího soudu Tpjn 302/2005 s tím, že Dělnická strana byla v té době zrušena, pak je tato námitka také lichá, neboť nástupnická Dělnická strana sociální spravedlnosti byla v té době personálně i programově spjata právě s rozpuštěnou Dělnickou stranou a na její politiku navazovala.

22. Odvolací soud neshledal důvodnou ani námitku, že soud prvního stupně se v napadeném rozsudku dostatečně nevypořádal s otázkou, zda byla pro jeho vydání splněna podmínka subsidiarity trestní represe zakotvená v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Tato otázka již byla řešena v předchozích rozhodnutích, zejména v usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. 1. 2015, č. j. 7 To 451/2014 – 420. K tomu odvolací soud dodává, že pokud jde o aplikaci materiálního korektivu uvedeného v ustanovení § 12 odst. 2 tr. zákoníku v duchu zásady *ultima ratio*, je třeba poznamenat, že trestní právo chrání společenské hodnoty i práva a oprávněné zájmy fyzických a právnických osob, jejichž vztahy jsou pravidelně upraveny jinými právními odvětvími. Obecně je zcela nepochybně na místě zohlednění teorie o subsidiárním či akcesorickém charakteru trestního práva, tedy o zásadě pomocné úlohy trestní represe. Trestní právo je v demokratických státech pojímáno jako krajní prostředek (tzv. *ultima ratio*) a podle pojetí trestního zákoníku zásadně platí, že každý protiprávní čin vykazující všechny znaky uvedené v trestním

zákoníku, je trestným činem, a opačný závěr v podobě konstatování nedostatečné společenské škodlivosti činu je možné učinit jen zcela výjimečně v případech, v nichž z určitých závažných důvodů není vhodné uplatňovat trestní represi, a pokud posuzovaný čin svou závažností neodpovídá těm nejlehčím, běžně se vyskytujícím trestným činům dané právní kvalifikace. V případě obžalovaných nicméně musí odvolací soud konstatovat, že nebyly zjištěny žádné výjimečné skutečnosti, které by u nich vylučovaly možnost uplatnit trestní represi. Sama existence zásady subsidiarity trestní represe a pojetí trestního práva jako nejkrajnějšího prostředku nevylučují závěr o spáchání trestného činu a v návaznosti na to závěr o uložení trestu v případě závažného porušení zákonných povinností, byť takové jednání pachatele je možno trestat i prostředky mimo oblast trestního práva. V předmětné trestní věci ze skutkových závěrů soudu prvního stupně nevyplývají žádné okolnosti, jež by odůvodňovaly postup podle § 12 odst. 2 tr. zákoníku. Naopak jednání obžalovaných je příkladem podřaditelným pod ustanovení § 403 odst. 1 tr. zákoníku. Společenská škodlivost je v tomto případě zvyšována tím, že obžalovaní se tohoto jednání dopouštěli opakovaně ve více případech. Není však pravdou, že míra úspěšnosti Dělnické strany sociální spravedlnosti adekvátně reflektuje i skutečnou společenskou škodlivost jednání obžalovaných. Zmíněná politická strana, byť v parlamentních volbách nedosahuje prakticky žádných úspěchů, v komunálních volbách zaznamenala nepatrné úspěchy, když v obci Krupka byli dne 10. 9. 2011 zvoleni 2 zastupitelé, v komunálních volbách v roce 2014 pak strana získala 3 mandáty v Duchcově a 2 ve Větřní. Z toho je patrné, že i tato strana není zcela bez podpory a je schopna oslovit další lidi, a to právě zejména v Ústeckém kraji. Je otázkou, zda její celková neúspěšnost souvisí s informovaností veřejnosti, právě díky soudnímu řízení o rozpuštění předchozí Dělnické strany, o napojení této strany a jejích představitelů na neonacistickou scénu, či je to jen díky neschopnosti jejích představitelů oslovit širší veřejnost. V každém případě to žádným způsobem nesnižuje míru společenské škodlivosti jednání obžalovaných.

23. Naopak se odvolací soud ztotožnil s odvolací námitkou státního zástupce, že u obžalovaných nelze shledat poměry odůvodňující postup podle § 58 odst. 1 tr. zákoníku, neboť všichni tři obžalovaní po celou délku trestního řízení neuznali trestnost svého jednání, neprojevili nad ním lítost a sebereflexi. Z ustanovení § 58 odst. 1 tr. zákoníku vyplývá, že k mimořádnému snížení trestu odnětí svobody pod dolní hranici trestní sazby lze přistoupit za kumulativního splnění tří podmínek:

    a) existují určité okolnosti případu nebo poměry pachatele, které způsobují, že
    b) použití nesnížené sazby trestu odnětí svobody – s ohledem na její dolní hranici – by bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a že
    c) lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem odnětí svobody kratšího trvání.

    Odvolací soud se nedomnívá, že by existovaly takové okolnosti případu nebo poměry obžalovaných, pro které by trest ve výměře 12 měsíců, tedy na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, byl pro ně nepřiměřeně přísným. Zejména je třeba souhlasit s argumentací státního zástupce v tom, že obžalovaní neprojevili žádnou lítost, natož sebereflexi. Naopak svou sounáležitost k rasistickým a xenofobním hnutím dávají i nadále najevo, jak je patrné ze stylu jejich oblékání nejen dle fotografií obsažených ve spise, ale i z bezprostřední zkušenosti odvolacího soudu s obžalovanými při veřejném zasedání, neboť tito se k veřejnému zasedání opět dostavili oděni přinejmenším velmi provokativně (např. obžalovaný [redacted] v triku s nápisem „White lives matter“), z čehož lze usoudit, že od idejí hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka i přes odstup delší doby neupustili, byť obžalovaná [redacted] uvádí, že se pro neshody s Dělnickou stranou sociální spravedlnosti rozešla.

24. Z toho důvodu odvolací soud postupem podle § 258 odst. 1 písm. d), odst. 2 tr. ř. napadený rozsudek ve výroku o trestu zrušil a podle § 259 odst. 3 tr. ř. uložil

obžalovaným shodně trest ve výměře 12 měsíců, jehož výkon byl podmíněně odložen na zkušební dobu v trvání jednoho roku.

25. Při stanovení druhu trestu a jeho výměry postupoval odvolací soud v souladu s ustanovením § 37, § 38 a § 39 odst. 1, odst. 3 tr. zákoníku, zejména přihlédl k povaze a závažnosti spáchaného trestného činu, k osobním, rodinným, majetkovým a jiným poměrům obžalovaných a k jejich dosavadnímu způsobu života a k možnosti jejich nápravy, dále přihlédl k jejich postoji k trestnému činu v trestním řízení a k existenci polehčujících či přitěžujících okolností. Z obsahu opisu z rejstříku trestů je patrné, že obžalovaný [redacted] do dnešního dne nebyl soudně trestán, stejně tak je třeba pro zahlazení odsouzení hledět jakoby nebyli trestáni obžalovaný [redacted] a obžalovaná [redacted]. Není proti nim vedeno ani žádné další trestní řízení. Odvolací soud neshledal u obžalovaných polehčujících okolností ani přitěžujících okolností.

26. Obžalovaní byli ohroženi trestní sazbou dle ustanovení § 403 odst. 1 tr. zákoníku ve výměře jeden rok až na pět let trestu odnětí svobody. S ohledem na shora konstatované, i s ohledem na dobu, která uplynula od spáchání trestného činu, rovněž tak na značné průtahy (jež nebyly zaviněny výhradně obžalovanými), dospěl odvolací soud k závěru, že trest vyměřený na samé spodní hranici zákonné trestní sazby, tedy ve výměře 12 měsíců, je trestem přiměřeným. Trest byl obžalovaným ukládán jako výchovný, nespojený s přímým výkonem ve věznici, neboť i odvolací soud je toho názoru, že na obžalované lze působit výchovně a nejsou tak splněny podmínky upravující omezení užití nepodmíněného trestu dle § 55 odst. 2 tr. zákoníku. S ohledem na odstup doby a na skutečnost, že se obžalovaní nedopustili další trestné činnosti, byl výkon trestu podmíněně odložen na nejkratší možnou zkušební dobu ve výměře jednoho roku.

27. Odvolání obžalovaných naopak krajský soud neshledal důvodným, a proto jej jako soud odvolací postupem podle § 256 tr. ř. zamítl.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** stížnost přípustná.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání. Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce, a to ve prospěch i neprospěch odsouzeného pro nesprávnost kteréhokoliv výroku rozhodnutí, a odsouzený pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, které se ho bezprostředně dotýká. Odsouzený může podat dovolání pouze prostřednictvím obhájce. Podání odsouzeného, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť by tak bylo označeno. Dovolání lze podat ve lhůtě dvou (2) měsíců od doručení rozhodnutí, proti kterému směřuje, a to u soudu, který rozhodl ve věci v prvním stupni (tj. Okresní soud v Mostě). O podaném dovolání rozhoduje Nejvyšší soud v Brně. Dovolání musí obsahovat (vedle obecných náležitostí uvedených v § 59 odst. 3 tr. ř.) i údaje, proti kterému rozhodnutí směřuje, který výrok, v jakém rozsahu a z jakých důvodů napadá a čeho se dovolatel domáhá, včetně konkrétního návrhu na rozhodnutí dovolacího soudu s odkazem na zákonné ustanovení § 265b odst. 1 písm. a) až l) nebo § 265b odst. 2 tr. ř., o které se dovolání opírá. Nejvyšší státní zástupce je povinen uvést, zda dovolání podává ve prospěch či neprospěch odsouzeného. Rozsah a důvody dovolání lze měnit jen po dobu trvání lhůty k podání dovolání.

Náklady trestního řízení o zcela bezvýsledně podaném dovolání činí **10 000 Kč**.

Ústí nad Labem 19. listopadu 2020.

Mgr. Daniel Broukal v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Gabriela Beranová.